

Nice - Vergane glorie of avant-garde?

29 juni 2024



Le Negresco. Prestigieus hotel, gelegen aan de Promenade des Anglais.

Nice wordt doorgaans geassocieerd met de *route du Soleil*, overvolle stranden en massatoerisme. De stad en haar omgeving zijn populair bij miljoenen zonzonzoekers. Voor hen is drukte geen punt, integendeel. Op gehuurde ligstoelen of matrassen genieten ze 's zomers op het strand van de zon en van het *dolce far niente*. Dat is voor veel burgers het summum van vakantiegenot. Dat mag. Maar Nice is méér dan een Franse variant van de *Costa del Sol*. Het is een stad met een lange en rijke historie, die teruggaat

tot de vierde eeuw voor Christus. Ze werd gesticht door de Grieken en later veroverd door de Romeinen. Overblijfselen uit die tijd zijn te bezichtigen in het *Musée d'Archéologie*, gelegen in de wijk Cimiez. 'Nizza' was onderdeel van het koninkrijk Sardinië, de voertaal was Italiaans. Pas in 1860 komt de stad bij Frankrijk. Het is de Engelse *high society*, op zoek naar milde winters, die haar het eerst ontdekt. In de koude maanden flaneren rijke Engelsen dagelijks over de vele kilometers lange strandboulevard, die niet voor niets *La Promenade des Anglais* is gaan heten.

Niet veel later mag de stad zich ook verheugen in de gunst van Russische aristocraten, vorsten, prinses en graven, die de barre temperaturen van het tsarenrijk ontvluchten en zich samen met leden van andere Europese vorstenhuizen laven aan het zonnetje, dat permanent boven de Côte d'Azur hangt. Men zoekt en vindt elkaar in recent gebouwde paleizen en luxueuze hotels, die in rap tempo langs de boulevard verrijzen.

Kunstenaars blijven niet achter, ook zij zijn op zoek naar rust, ruimte en weldadige warmte. Schrijvers, zoals André Gide,



Portret Anton Tsjechov in Hôtel Oasis.

Ernest Hemingway, James Joyce, onze eigen Louis Couperus niet te vergeten, en vele anderen, wonen er korte of langere tijd. Anton Tsjechov brengt er een groot deel van het jaar 1897 door. Hij lijdt aan tuberculose en zoekt gezonde lucht voor zijn aangetaste longen.



Meestal verblijft hij in *La pension russe*, dat tegenwoordig *Hôtel Oasis* heet. Hij schrijft er vier verhalen en werkt er aan zijn toneelstuk *De drie zusters*. De Duitse filosoof Friedrich Nietzsche, eveneens kampend met zijn gezondheid, koestert de hoop dat het mediterrane klimaat hem zal verlossen van zijn kwellende hoofdpijnen. Hij maakt iedere dag lange wandelingen in het naburige Eze, waar een weg naar hem is genoemd.

Schilders prijzen het Provençaalse licht om zijn bijzondere intensiteit, dat hen inspireert en hun kunst beïnvloedt. Henri Matisse heeft tientallen jaren in Nice gewoond en is in 1963 door de stad geëerd met een museum dat zijn naam draagt. In het nabij gelegen Vence staat de *Chapelle Matisse* - met prachtige gebrandschilderde ramen - die de spirituele kant van de kunstenaar belicht. Chagall krijgt in 1973, dus nog tijdens zijn leven, zijn 'eigen' museum' in Nice, het *Musée National Marc Chagall*.

Schrijvers, schilders, beeldhouwers hebben in Nice hun sporen achtergelaten. Toch valt niet te ontkennen dat de stad in onze tijd niet meer de culturele uitstraling heeft die ze in haar gouden eeuw, vanaf de *Belle Époque* tot circa 1960, bezat. Dat is grotendeels te wijten aan het massatoerisme, dat vooral 's zomers de hele Côte d'Azur in zijn greep houdt. De *beau monde* van nu, voor zover die überhaupt nog bestaat, verzamelt zich elders, in Ibiza, om maar iets te noemen. Of je daar veel aristocraten en kunstenaars zult aantreffen, waag ik te betwijfelen.



Beeld van Miro, in het park van de Fondation Maeght. een modern museum, op 25 km afstand van Nice.

Intussen is de fysionomie van Nice in het jongste millennium aan het veranderen. Van een facelift is weliswaar nog geen sprake, maar de stad krijgt er weer jonge, frisse trekken bij. Vol hernieuwd jeugdig elan doet ze haar best zich weer een prominente plaats te verwerven in het Franse artistieke landschap. Het hele jaar door organiseert ze culturele evenementen en festivals. Exposities in de talrijke kunstmusea, waaronder het prestigieuze *Musée d'Art Moderne et d'Art Contemporain*, trekken een nieuw, kunstminnend publiek. Met haar focus op hedendaagse kunst tracht de stad het imago van vergane glorie van zich af te schudden en weer een centrum van artistieke avant-garde te worden. Of, en in hoeverre, ze daarin zal slagen, zal de toekomst moeten uitwijzen.